

TURREFERATER TELEMARKE BOTANISKE FORENING 2010

Blåveistur rundt Rustankollen søndag 25. april.

Turledere: Harald Stendalen og Magne Langerød. Referent: Harald Stendalen.

Antall deltagere: 19 stk.

Turen gikk fra Lensmannsseter rundt Rustankollområdet i fint vårvær. Uten å ramse opp alle plantene ble 27 arter innrapportert til turlederne. Dagens overraskelse var at Esther dro en flaske champagne opp av sekken, det viste seg at det var akkurat 30 år siden at TBFs første tur fant sted og det i overmåte til samme stedet. Med flott utsikt over det sentrale Grenlandsområdet ble det en mimrestund over gagne tider! Vår vårtur er alltid en flott måte å starte sesongen på.

Ødegården ved Helgeroa søndag 2. mai.

Turleder og referent: Harald Stendalen.

Antall deltagere: 22 stk.

Vi møttes på Meny ved Søndersrød og kjørte i flokk til parkering nord for Helgeroa. Deretter gikk turen på kjerrevei/sti til Barkvika mot Ødegården. Turen er særlig fin i nydelig vårvær. Hyggelig var det at flere fra Vestfold/Kongsberg dukket opp til felles tur. 47 arter ble innrapportert og vårmarihendene var i emning. Våre turer er alltid meget sosiale i sakte botanikertempo og med lange kaffepauser.

Kjørholt / Frierstien torsdag 13. mai.

Turleder og referent: Trond Risdal.

I alt 11 stykker hadde møtt opp i kaldt og overskyet vårvær. Men blomsterprakten skuffet ikke, på hele ruta var bakken dekket av hvitveis i full blomst og av liljekonvall som var kommet i knopp. Ruta gikk fra Frierstiparkering over jordene til Kjørholtgårdene og så sydover langs bruddkanten av gruvene og etter hvert til Prekestolen hvor vi hadde matpause. Hjemveien gikk langs frierstien til Hitterbekk og så opp til parkering. Blomster ble observert og blader ble diskutert. Her følger ei liste over noe vi så: Storkonvall *Polygonatum multiflorum*, skogbingel *Mercurialis perennis*, stormaure *Geum mollugo*, skogfiol *Viola riviniana*, marianøkkelblom *Primula veris*, fingerstarr *Carex digitata*, nyresoleie *Ranunculus auricomus*, vårmarihånd *Orchis mascula*, korsknapp *Glechoma hederacea*, markjordbær *Fragaria vesca*, enghumleblom *Geum rivale*, vinterkarse *Barbarea vulgaris*, engkarse *Cardamine pratensis*, bekkeblom *Caltha palustris*, gullstjerne *Gagea lutea*, smørbutikk *Hylotelephium maximum*, maiblom *Maianthemum bifolium*, knollerteknapp *Lathyrus linifolius*, tannrot *Cardamine bulbifera*, flott bestand av vårerteknapp *Lathyrus vernus*, krattfiol *Viola mirabilis*, akeleie *Aquilegia vulgaris*, tysbast *Daphne mezereum*, tveskjeggveronika *Veronica chamaedrys*, firblad *Paris quadrifolia*, blåveis *Hepatica nobilis*, myske *Galium odoratum* og gauksyre *Oxalis acetosella*. Hele veien så vi små bestander av skjellrot *Lathraea squamaria* og noen små barlindbusker *Taxus baccata*. Av bregneslekten noterte vi strutseving *Matteuccia struthiopteris*, skjørlok *Cystopteris fragilis*, svartburkne *Asplenium trichomanes*, murburkne *A. ruta-muraria*, taggbregne *Polystichum lonchitis*, ormetelg *Dryopteris filix-mas*, skogburkne *Athyrium filix-femina*, hengeving *Phegopteris connectilis* og fugletelg *Gymnocarpium dryopteris*. På Prekestolen så vi blader av blodstorkenebb *Geranium sanguineum* og flekkgrisøre *Hypochaeris maculata* mens krattfiolen *Viola mirabilis* var i blomst. Ellers var her storblåfjær *Polygala vulgaris*, engfiol *Viola canina*, kantkonvall *Polygonatum odoratum* og smalkjempe *Plantago lanceolata*. Langs det siste veistykket mot parkeringen lå det flere jordhauger hvor vi så rødvetann *Lamium purpureum*, lintorskemunn *Linaria vulgaris*, sandarve *Arenaria serpyllifolia*, løkurt *Alliaria petiolata* og en mystisk korsblomst med små hvite blomster, hele blad og små runde skulper?!, belegg ble tatt. Vi så videre rødhyll *Sambucus racemosa*, alm *Ulmus glabra*, brunrot *Scrophularia nodosa*, skogsvinerot *Stachys sylvatica* og skogvikke *Vicia sylvatica* og langs fjellveggene sto heggen *Prunus padus* i blomst. Turfolket så ut til å være fornøyd med en fin tur i Brevikskogen.

Kveldstur til Tjønnåsen vest for Slettevannet, onsdag 19.mai.

Turleder og referent: Christian Kortner.

Vi var 8 som i godt vær denne onsdagen ville på tur til Tjønnåsen vest for Slettevannet, nord for Skien. Området er en del av kalkområdet i Grenland og huser derfor en rik og spennende flora med blant annet mange orkideer. Det er sett både flueblomst og marisko i området tidligere men disse fant vi ikke noen av nå. Det er uansett i tidligste laget for både flueblomst og mange av de andre orkideene. Vi fant allikevel både nattfiol og brudespore. Den eneste orkideen som var i flott blomst var vårmarihand. Ellers var det fine arter som marianøkkeblom, vårerteknapp, svarterteknapp og storkonvall å se i tillegg til mengder av liljekonvall. Det er også krattfiol og bakkefiol i området men disse var stort sett avblomstret.

Det var allikevel en liten rødlistet sopp som ble turens høydepunkt, nemlig styltejordstjerne.

Den vokste i noen få eksemplarer på noe barnålstrø i skogen. Sandmorkel ble også notert.

Medbrakt mat og drikke ble inntatt nede ved Slettevannet før vi ruslet opp til bilene igjen forbi vinterstandere av stavklokke. Se for øvrig artsobservasjoner.no for komplett artsliste.

Suttervika - Haukenesodden søndag 6. juni.

Turleder og referent: Kjell Thowsen.

10 medlemmer møtte fram denne solfylte søndagen.

Turmålet var en forgrenet ravine ved den nedlagte plassen Masteflet.

Dalgangene der skulle vise seg å være uvanlig frodige og spennende. Det var et rikt utvalg av store og små bregner der inkludert en meget stor bestand av den vakre falkbregna som fantes innerst i en av ravineforgreningene. Sannsynligvis Telemarks største da det finnes hundrevis av dem der. En annen art som vakte begeistring var skogstarr som fantes i en stor bestand og flere spredte.

Av andre arter kan nevnes myrkongle, bekkekarse, skogkarse, myske og slakkstarr. Artslisten er mer utførlig lagt inn på artsobservasjoner.

Den idylliske Haukenesodden ble senere stedet for inntagelse av føde og kaffe.

Til sist tok vi en liten svipp ned til Haukenesbukta hvor det bl.a. var myrkongle og selsnepe.

Veierland i Tønsbergfjorden, fellestur med LBF søndag 13. juni.

Turleder: Harald Saastad. Kortreferat: Christian Kortner.

Vi hadde en hyggelig fellestur med LBF til Veierland. Turen var godt besøkt uten at nøyaktig antall deltakere ble notert. Det ble ikke funnet noen arter på denne turen utover det som kan forventes i et kystnært område på forsommeren. Vi kom dessverre heller ikke til den delen av øya som var planlagt pga. kaiproblemer på dette stedet. På den kaien der vi gikk i land var det forøvrig en imponerende samling av transportmidler: trillebår, sykler mm.

Kveldstur til Gorningen / Kiste onsdag 16. juni.

Turleder og referent: Harald Stendalen.

Antall deltakere : 16 stk.

Samlingsstedet var ved badeplassen/båthuset ved Gorningen som ligger ved Austad i Ytre Siljan.

Vi besluttet å legge turen langs stien til bygdeborgen Børja som ligger på en halvøy på østsida av Gorningen.

Vegetasjonen her er frodig uten å huse de helt store sensasjonene. Deretter gikk vi opp til Kiste jakthus, som vel er en del av Fritzøe Skoger. Uten å være bedt ble nistepakka inntatt på en nærliggende altan. Igjen flott turvær.

Sommerekskursjonen til Østfold / Hvaler mandag 21. juni – søndag 27. juni .

Vi viser til eget hefte hvor referatene er samlet.

Starrtur til Fesettjerna / Soppekilen søndag 4. juli.

Turleder og referent: Norman Hagen.

Det møtte 7 deltagere ved Feset hvor vi parkerte noen biler og kjørte videre et par km i retning Fesettjerna. På en grøftet hogstflate stoppet vi og fant langstarr *Carex elongata*, gråstarr *C. canescens*, harestarr *C. leporina*, bråtestarr *C. pilulifera*, bleikstarr *C. pallescens*, slåttestarr *C. nigra* og stor myrmaure *Galium elongatum*. Neste stopp var ved ytre Fesettjenn hvor vi på en kort strekning mellom tjenna og veien fant strengstarr *C. chondorrhiza*, trådstarr *C. lasiocarpa*, stjernestarr *C. echinata*, gulstarr *C. flava*, flaskestarr *C. rostrata*, kornstarr *C. panicea*, beitestarr *C. serotina*, grønnstarr *C. demissa*, veikveronika *Veronica scutellata*, perlevintergrønn *Pyrola minor* og nikkevintergrønn *Orthilia secunda*. Vi bestemte oss nå for å se hvor mange arter starr vi kunne klare å finne denne dagen, ettersom dette var annonsert som en "starrtur". Vi fulgte en traktorvei mot indre Fesettjenn og fant straks skogvikke *Vicia sylvatica*. I oresump ved bekken fant vi stautstarr *C. acutiformis*, kjevlestarr *C. diandra*, nebbstarr *C. lepidocarpa*, dikevasshår *Callitriche stagnalis*, trådtjønnaks *Stuckenia filiformis*, tjønnaks *Potamogeton natans*, vassgro *Alisma plantago-aquatica*, vassstelg *Dryopteris cristata*, myrtelg *Thelypteris palustris*, harerug *Bistorta vivipara*, tettegras *Pinguicula vulgaris* og grøftesoleie *Ranunculus flammula*. I sørenden på myra fant vi hybridene mellom gulstarr og beitestarr *C. flava* x *serotina*, særbustarr *C. dioica*, sumpmaure *Galium uliginosum*, breiull *Eriophorum latifolium*, svelttull *Trichophorum alpinum*, og lenger nord på myra fant vi mange eksemplarer av smalmarihånd *Dactylorhiza traunsteineri*. I myra ved indre Fesettjenn fant vi gul nøkkerose *Nuphar lutea*, hvit nøkkerose *Nymphaea alba*, frynsestarr *C. pauperula*, dystarr *C. limosa*, sivblom *Scheuchzeria palustris* og hvitmyrak *Rhynchospora alba*. Vi fant ikke myggblom *Hammarbya paludosa* som ble funnet her i 2009. Vi lette hele tiden etter toppstarr *C. paniculata* som er rapportert funnet ved indre Fesettjenn, men vi fant ikke den. Tilbake til bilene for å besøke Soppekilen ved havet i Kragerø kommune. Vi passerte Grummestadvatnet hvor det er en stor bestand sennegras *C. vesicaria* like ved veien. Neste stopp var like før Fossing hvor vi fant ormehode *Echium vulgare*, myske *Galium odoratum*, sørlandsvikke *Vicia cassubica*, gullkløver *Trifolium aureum*, piggstarr *C. muricata* og lakrismjelt *Astragalus glycyphyllos*. Over i Kragerø kommune ved krysset Fossingveien/Stavnsvveien fant vi grov nattfiol *Platanthera montana*, rødsmelle *Atocion armeria* og norsk mure *Potentilla norvegica*. Fra Fossingveien spaserte vi ned til Soppekilen – der fant vi lodnestarr *C. hirta*, englodnegras *Holcus lanatus* og svarterteknapp *Lathyrus niger*. Vi gikk et stykke utover Eidet og fant vipestarr *C. extensa*, saltstarr *C. vacillans*, fingerstarr *C. digitata*, tettstarr *C. spicata*, sanikel *Sanicula europaea*, småsmelle *Atocion rupestre*, reinfann *Tanacetum vulgare*, kystbergknapp *Sedum anglicum* og strandrisp *Limonium humile*. På veien hjem stoppet vi ved bunnen av Fossingfjorden fordi turlederen savnet havstarr. Havstarr *C. paleacea* ble funnet og vi var fornøyd med at vi hadde observert 28 starrarter denne dagen.

Dagen etter gikk turlederen tilbake til myra ved indre Fesettjenn og fant slirestarr *C. vaginata* og engstarr *C. hostiana*.

Det har i ettertid vært usikkerhet mht funn av kjevlestarr og det mystiske toppstarr vi ikke fant. Det er mulig at det var både kjevlestarr og toppstarr, evt. hybrider, på den lokaliteten hvor vi fant kjevlestarr. Nye besøk er planlagt i juni 2011 for å prøve å finne ut av dette.

Helgetur til Trillemarka fredag 30. juli – søndag 1. august.

Turleder: Kåre Homble.

Turen ble dessverre avlyst pga. for få påmeldte (3 utenom turleder).

Torvetjønnlia søndag 8. august.

Turledere: Harald Stendalen og Magne Langerød. Referent: Harald Stendalen.

Antall deltakere: 11 stk.

Møteplassen var ved vegstasjonen ved Torvetjønn og den blomsterrike lia skuffet heller ikke denne gangen. Vi var litt redd for at tidspunktet var noe seint. Som sedvanlig ble mye fint sett. Vi nevner vadderot (i blomst), skogmarihand, brudespore i antall, grønn- og hvitkurle, stortveblad, bergfruer, bakkesøter og en mengde andre arter. Et besøk her anbefales alle! Vi klatret/krabbet opp til toppen av lia og ble belønnet med en fantastisk utsikt over Vierli/Møsvannsområdet. Vi rakk ikke mere denne dagen men noen i foreningen dro innom Frøystul/Skarfoss for å se etter firling og starr.

Jomfruland søndag 15. august.

Turleder og referent: Jan Åge Pedersen.

Vi var 16 personer som møtte opp i et flott sommervær med frisk vind på Taxibåtbrygga på Valle. Taxibåten tok bare 12, så for å slippe å kjøre 2 vendinger stilte Norman opp med sin båt og som skyssbåtfører, slik at vi alle kom ut på likt. På Jomfruland møtte det opp ytterligere 2 deltakere.

Vi gikk gjennom eikeskogen og ut til østre Saltstein, her fant vi store mengder av jordbærkløver. Denne var ny for mange av oss og en særegen plante.

Videre gikk vi inn i eikeskogen igjen, flere sopper registrerte vi i eikeskogen, som oksetungesopp, blodhette og eikehette. Så ut til vestre Saltstein, her var det mer jordbærkløver.

Her var det partier med fuktig jordbunn og planter som klourt, småpiggnopp, vassgro og mange arter til. Et søk etter tidligere funn av engmarihånd i området gav ikke noe resultat. På tørre steder steder stod det fine forekomster av malurt. På svabergene her hadde vi en god rast.

Så gikk vi opp til Hovedgården og videre inn ved østre Hasselgården. Her er det en frodig skog med bl.a store flotte breiflangrer og store skyggeborrer. På de åpne engene var det fine bestander av markmalurt.

Videre gikk vi ned mot sandstrendene på innsiden. Her registrerte vi store flotte bestander av rødflangre, men de var dessverre avblomstret.

Langs sandstrendene på innsiden ble vi imponert over noen flotte eksemplarer av strandtorn.

Ved Øytangen hadde vi en ny rast og et resultatløst søk etter kammarimjella som stod her ute en gang, men mye annet så vi, bl.a sølvmelde og sodaurt.

Hjemreise utpå ettermiddagen til Valle etter en flott og innholdsrik tur.

Hovstein i Bamble søndag 22. august.

Turleder: Turkomiteen. Referent: Kjell Thowsen.

I fint vær møtte 10 medlemmer opp denne søndagen. Ved forutgående forespørsel hadde vi fått lov til å kjøre fram til gården Store Hovstein hvor vi fikk parkere.

Vi gikk så en fin liten runde på god sti/vei inn til Store Eiklivann, videre derfra litt i terrenget og på skogsbilvei tilbake.

Trond noterte og tok koordinater på observasjoner underveis og dette er lagt inn på artsobservasjoner. Rundt 200 observasjoner er lagt inn der. Men for å ha nevnt noen arter også her så hadde vi engnellik ved gården og bjørnekam ved veien inn til vannet hvor vi rastet. Skogmarihand fantes ved vannet. Nær Rundtjennmyra, hvor vi kom litt senere, så vi klokkevintergrønn. Denne siste er nevnt i Flora Grenmarensis fra traktene i nærheten. I Rundtjenn var det dikesoldogg. Men det fineste vi registrerte på Rundtjennmyra var smalmarihand.

Vi registrerte også noen få sopper på rundturen som traktfrynysesopp, rødkanthette, mørk høstmorkel og oksetungesopp.

Sopptur søndag 12. september til Valeseter.

Turleder og referent: Esther Broch.

16 deltakere møttes i fint vær på Lietorvet og kjørte samlet opp Valebøveien og inn til parkeringsplass på bomveien inn til Valeseter som har Bratsbergbanen som nabo. Mange av oss hadde lenge plukket mye fin matsopp, men perioden i forkant av vår tur hadde vært ganske tørr. Derfor var litt sparsomt med sopp på flatene inn langs veien til setra. Det var mye gamle, tørre, uspiselige pepperrisker og gammel steinsopp. Det var også mye fluesopp som ringløs fluesopp, panterfluesopp, rød, brun og hvit fluesopp.

Langs elva og opp i liene var situasjonen en annen. Vi fant ikke det store mangfoldet og ingen nye ukjente sopper, men kurvene ble fylt med kantarell, noen få gul trompetkantarell og vanlig traktkantarell i mengder. Av rørsopp fant vi også noen unge rødskrubbe og brunskrubbe som endte i kurven. En enslig steinsopp var fortsatt uten makk.

Det var et fint turterreng og vi møtte en del tyttebærplukkere med fulle spann.